

GRØN OMSTILLING & GRØNNE INDKØB NU

HANDLINGSPLAN 2021-2030

MÅLET ER **70% REDUKTION AF** **DRIVHUSGASSER I 2030**

Regeringen har et ambitiøst mål: Danmark skal reducere udledningen af drivhusgasser med 70% i 2030 og arbejde hen imod klimaneutralitet senest i 2050. Vejen dertil er bæredygtig udvikling og grøn omstilling.

Det offentlige køber ind for 380 mia. kr. hvert år og kan dermed sætte retning på den grønne omstilling for både den offentlige og private sektor.

Kommunerne i Fællesindkøb Fyn er i fuld gang med den grønne omstilling, Fyn2030 er vedtaget og til at understøtte arbejdet er bedt FIF om at udarbejde en konkret handlingsplan til en grønnere indkøbspraksis i fællesskabet og i kommunerne.

Planen indeholder forslag til konkrete handlinger der kan indgå i den samlede plan for den grønne omstilling i kommunen. Indkøb og udbud kan bidrage med viden om grønne indkøb samt, via krav til leverandørerne ved udbud, bidrage til den grønne omstilling og gøre grønne indkøb let tilgængelige.

BÆREDYGTIGHED

ØKONOMISK – MILJØ & KLIMA - SOCIALT

”En bæredygtig udvikling er en udvikling, som opfylder de nuværende behov, uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare.”

1987 – Brundtland rapporten

VEJEN DER TIL ER **GRØN OMSTILLING**

”Grøn omstilling er den danske betegnelse for alle de tiltag rundt om i verden - fra såvel det offentlige, erhvervslivets og fra privat side - som har til formål at afværge, begrænse eller udskyde følgerne af den globale opvarmning”

”...overgangen fra den nuværende ”sorte” ressourceintensiv økonomi baseret på fossil energi som kul, gas og olie til en mere grøn og ressourceeffektiv økonomi. Der er tale om en omfattende omlægning af hele måden, vi producerer og forbruger energi på.

”Omstillingen vil også betyde nye forbrugsmønstre...”

”Den grønne omstilling er således også en vision om en renere verden uden forurening og et bæredygtigt forbrug af jordens ressourcer, uden at det nødvendigvis betyder et farvel til alle de goder, vi kender i dag”

www.faktalink.dk

”Grønne offentlige indkøb favner bredt og vil medføre store forandringer i den offentlige sektor. Nogle af de valg, vi skal træffe, kan blive vidtgående, og de kan også kræve investeringer. ”

*Grønne indkøb for en grøn fremtid
Nicolai Wammen, finansminister*

UFULDSTÆNDIGT OVERBLIK

Den grønne omstilling er i gang og med Regeringens strategi for grønne indkøb, er den grønnere retning for det offentlige indkøb cementeret. Bevægelsen er sat i gang, dog er der flere elementer, som står ufuldstændige hen. Der skal nu findes veje til at følge og dokumentere de grønne aftryk som forbrug, indkøb og udbud fremover vil sætte. Dette forudsætter andre metoder til opgørelse af bl.a. de klimamæssige påvirkninger ved indkøb og forbrug, samt metoder der skal udvikles. Derfor kan der på nuværende tidspunkt ikke fremlægges et fuldstændigt overblik over de klimamæssige konsekvenser som initiativerne i nærværende plan giver, ej heller kan endegyldige økonomisk konsekvensberegninger foretages, da flere parametre spiller ind herpå, bl.a. produktvalg og de målsætninger man ønsker at forfølge.

Vi vil løbende i perioden arbejde med analyser, der kan synliggøre de økonomiske konsekvenser ved overgang til andre og grønnere alternativer – Disse vil løbende vil blive fremlagt.

Tilsvarende arbejder Regeringen og KL for at finde metoder for opgørelse af klimaaftryk på udvalgte områder, dette arbejde følges tæt og vil løbende blive implementeret i det omfang det er muligt.

Aftale- og e-handelssystemer til digitalisering af indkøb og udbud er for nuværende ikke indrettet til at synliggøre grønne produkter på en overskuelig og brugervenlig måde. Overgangen til nyt e-handelssystem forventes at gøre grønne indkøb lettere for brugeren. Samtidigt arbejdes der på systemunderstøttelse af den grønne rapportering efter udbud. Slutteligt arbejdes der med baselines på nuværende og kommende aftaler.

FORUDSÆTNINGER

- Forslagene i handlingsplanen læner sig op af Regeringens strategi for grønne indkøb, KL's fælleskommunale indkøbsstrategi, anbefalinger fra SKI og baserer sig ligeledes på dialoger og inputs fra kommunerne, omverdenen og fra Fællesindkøb Fyn.
- Planen er delt op i 2 sektioner
 1. "Det vi gør i hverdagen" retter sig mod det, som vi alle kan gøre for at ændre adfærden og skubbe forbruget over på grønnere produkter, forbruge nøjsomt eller finde helt andre måder at dække indkøbsbehovene.
 2. "Det vi skriver" er krav der kan stilles i forbindelse med udbud og tilbudsindhentninger, både når udbud og tilbudsindhentninger gennemføres i Fællesindkøb Fyn og i kommunerne.
- De konkrete vareområder, der foreslås miljømærket, læner sig dels op ad Regeringens strategi for grønne indkøb, samt en vurdering af de eksisterende aftaler og modenhed pr. produktområde/marked.
- Forslagene skal læses i lyset af, at de er forslag til konkrete initiativer, der kan tilvælges eller fravælges i kommunerne. Hertil forudsætter flere forslag en politisk prioritering.
- Der er forslag om at sætte fælles måltal, men med forskellige delmål og indsatser hen over årene frem mod det overordnede mål. Dette af hensyn til kommunernes forskelligheder og politiske prioriteringer på den bæredygtige dagsorden.
- Løbende vurdering af leverandørmarkederne, modenhed i forhold til grønne krav målt op imod konkurrencesituationen, samt en vurdering af prisspredningen på grønne og konventionelle produkter.
- Bæredygtighed prioriteres, der skal være en fornuftig balance mellem de 3 bundlinjer: økonomisk, miljø/klima og social bæredygtighed.

Indholdsfortegnelse

01

Forudsætninger
for oplæg

02

Verdensmål og
bæredygtighed i
Fællesindkøb Fyn

03

Handling nu!
Det vi gør i
hverdagen
-konkrete forslag

04

Handling nu!
Det vi skriver ved
Udbud
- konkrete forslag

02

Verdensmål og bæredygtighed i Fællesindkøb Fyn

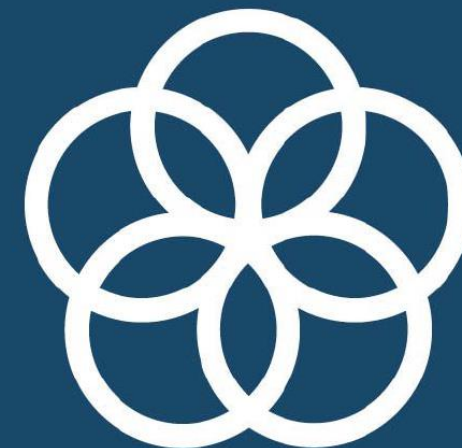
**8 ANSTÆNDIGE JOBS
OG ØKONOMISK
VÆKST**

**12 ANSVARLIGT
FORBRUG
OG PRODUKTION**

**17 PARTNERSKABER
FOR HANDLING**

PRIMÆRE INDSATSOMRÅDER I FÆLLESINDKØB FYN

GRØN OMSTILLING & GRØNNE INDKØB

FORSLAG TIL HANDLINGSPLAN

DEL 1: HANDLING NU!
DET VI GØR I HVERDAGEN

DEL 2: HANDLING NU!
DET VI SKRIVER VED UDBUD OG
TILBUDSINDHENTNINGER

DEL 1: FORSLAG TIL HANDLINGSPLAN - INDSATSOMRÅDER

Miljømærket indkøb
obligatorisk

Fødevarer

Reducere plast

Transport

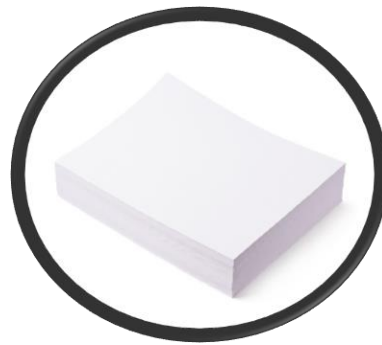
Energibesparelser

Adfærd grønne &
bæredygtige indkøb

Miljømærket indkøb obligatorisk

Miljømærket indkøb obligatorisk

eller produkter der lever op til tilsvarende krav

Blomsten

Obligatorisk område	Rengøringsprodukter med kemi	Papirhåndklæder og toiletpapir	Sæbe- og hygiejne produkter	Kopipapir	Kontor- og skoleartikler	Tryksager, brochure og visitkort
Målsætning	2021-2024 90 %	2021-2024 100 %	2021-2024 90 %	2021: 100% A4 & A3 papir 80 gr.	2021-2024 70%	2021-2022 100 %
Opmærksomhed	Produkter i E-kataloget er miljømærket eller lever op til kravene	Produkter i E-kataloget er miljømærket eller lever op til kravene	Produkter i E-kataloget er miljømærket eller lever op til kravene	Fokus på printadfærd	Fokus Grønt sortiment	Alle indkøbte tryksager er trykt på miljømærket papir

Forudsætning: Tilstrækkelig konkurrence og ingen betydelig prisforskel

Listen evalueres og opdateres min. 1 gang årligt og udbygges løbende

Fødevarer

Økologi

Sæson

Animalske produkter

Madspild

Fødevarer

Område	Økologiske fødevarer indkøb	Sæsonbestemt kost	Animalske produkter reduceres	Madspild reduceres
Målsætning	2021 Kommunerne vurderer målsætning	2021 Kommunerne vurderer målsætning	2021-2024 Fokus på at minimere animalske produkter	Kommunen har en politik for reduktion af madspild
Opmærksomhed	Mejeriprodukter Kornprodukter Grøntsager	Frugt og grønt i kosten tilrettelægges efter årstidens udvalg	Differentieret tilgang i forhold til målgrupper og ernæringsbehov	Ideer: portionsanretning i stedet for buffet Frokost forudbestilles Mindre tallerkner

Reducere plast

Engangsplastprodukter

Engangsprodukter

Vand uden emballage

Genbrugsposer

Reducer plast

Område	Engangs- og plastprodukter reduceres	Vand uden emballage foretrækkes	Plastikposer Minimeres / genbruges	Sortering af plast
Målsætning	2021: Alle enheder skifter min. 1-3 plastprodukter ud med bæredygtige alternativer	2021: Køb af vand på plastflaske / karton minimeres (hvor det er muligt)	2021: 90% færre indkøb af plastikposer i forbindelse med indkøb i dagligvarebutikker 2019: 5.150 poser	På sigt i fraktioner
Opmærksomhed	F.eks. Plastik krus erstattes med bæredygtige alternativer PVC afgift fra 2021	Plasttyper	Indkøb af genanvendelige poser. Obs på materiale valg.	Fokus på opdeling i hård og blød plast

Transport

Infrastruktur

Emissionsreducerende køretøjer

Transport

Område

Klimavenlig bilpark
Infrastruktur
I kommunen

Klimavenlig bilpark
I kommunen

Befordringsleverandører
til kommunen

Målsætning

2021 & 2022
Infrastruktur til elbiler igangsættes
og de første elbiler indkøbes

2022: Nyindkøb af emissions-
reducerende køretøjer
2025: 50% af bilparken er
klimavenlig
2030: Den offentlige bilflåde er
emissionsfri

2021: Dialog med leverandører
2022: Der stilles krav om overgang
til klimavenlige transportmidler
2032: befordring er emissionsfri

Opmærksomhed

Politisk retning for udvikling
på området

Politisk retning for udvikling
på området

Lokale leverandører

Energibesparelser

Belysning

EI

Energibesparelser

Energibesparelser

Område

Indkøb af belysning

Indkøb af el

Energiforbrug reduceres i kommunale bygninger

Målsætning

Krav om LED lyskilder fra de to bedste energiklasser i energimærkningen

2021
Pilotprojekt med energiovervågning / CO2 påvirkning

Energieffektivitetsplaner f.eks. frivillig udfasning af olie- og gasfyr

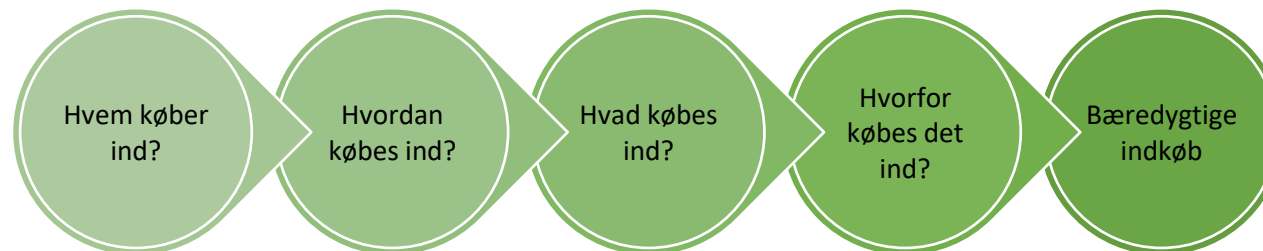
Opmærksomhed

Eksisterende armaturer som ikke anvender LED skal skiftes

Sensorstyret belysning

Adfærd – Grønne indkøb

Grønt Mindset

Adfærd – Grønne & bæredygtige indkøb

Område	Bestillingsadfærd				Cirkulært forbrug overskudsvarer	Digitalisering	Obligatorisk intern indkøber uddannelse
Målsætning	Minimumsbestillinger på f.eks. 250 kr. pr. ordre	Bestillingsfrekvens 1-2 gange om ugen	Koordinere ordre fra flere enheder på samme matrikel	Nøjsomt forbrug / Reducer forbruget	2022 Etablering af en digital central hvor overskudsvarer kan recirkulere i kommunen	E-handel på mulige områder Elektronisk signatur på alle kontrakter	2022 Alle indkøbere har været på uddannelse internt
Opmærksomhed				Kan behov opfyldes på andre måder? Reparere? Låne / leje ?	Møbler, køkkenudstyr, maskiner beskæftigelsesmaterialer (evt. på tværs i FIF)	Den grønne Indkøber i kommunen Kontrakter E-handel (ny lov 2023)	

04

Handling nu!

Det vi skriver ved Udbud

- konkrete forslag

DEL 2: GRØNNE OG BÆREDYGTIGE KRAV TIL UDBUD, TILBUDSINDHENTNINGER OG KONTRAKTER

Ved udbud er det en bundet opgave at bidrage aktivt til at reducere kommunens udledning af drivhusgasser

DEN GRØNNE SPILLEPLADE

GREB PÅ DEN GRØNNE BUNDLINJE DER KAN SKRUES OP/NED

Krav til tilbudsgiveres grønne profil

Nøjsomt forbrug, kan med-finansiere den grønne omstilling

Fokus og prioritering af miljømærkede & bæredygtige produkter

Krav til transport & CO2
Klima neutrale over tid
Graduering

Udfordre hinanden på "vaner"
Når udbud og kravspecifikationer skal udarbejdes

Alternativt produkter der lever op til kravene, uden mærkning

Krav til emballage & Pakning - Alternativer

Alene stille nødvendige krav
Smal sortimenter

Fokus på genanvendelige Materialer og produkter ved relevante udbud

Krav til ordrestørrelser

Anvende livscyklus- og totaløkonomiske betragtninger, når relevant

Fokus på levetid og garanti-perioder på produkter

Krav til leveringsfrekvens

Fokus på energiforbrug

Krav til digitalisering
E-handel (lov 2023)

Fokus på dialog med markederne, herunder også lokale leverandører

DEN BLÅ SPILLEPLADE

GREB PÅ DEN ØKONOMISKE BUNDLINJE DER KAN SKRUES OP/NED

Samle forbrug på tværs og udbyde sammen

Alene stille nødvendige krav
Smalne sortimenter

Anvende livscyklus- og totaløkonomiske betragtninger, når relevant.

Krav til ordrestørrelser

Krav til leveringsfrekvens

Krav til digitalisering
E-handel (lov 2023)

Nøjsomt forbrug, med-finansiere den grønne omstilling

Udfordre hinanden på "vaner"
Når udbud og kravspecifikationer skal udarbejdes

Udbyde nye områder

KPI & afrapportering

Fokus på cost-drivere hos tilbudsgivere

Fokus på cost-drivere i egen afdeling/organisation ved indkøb

Fokus på compliance, så øko. & grønne potentialer realiseres

Fokus på kontraktopfølgning, i hele organisationen.

Fokus på at nedbringe transaktionsomkostninger og undgå små ordre

DEN RØDE SPILLEPLADE

GREB PÅ DEN SOCIALE BUNDLINJE DER KAN SKRUES OP/NED

Lærlingeklausuler

Fælles fynsk arbejdsklausul

Sociale klausuler

Socialøkonomiske virksomheder

ILO konventioner

- Tvangsarbejde
- Ingen diskrimination i ansættelsen
- Mindstealder for beskæftigelse
- Sikker og sundt arbejdsmiljø
- Organisationsfrihed

Menneskerettigheder